

T. B. M. M.
İYİ PARTİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Tarih: 23. 11. 2021

Sayı : 656

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 23/11/2021 13:24
Sayı: E-120.08-
0917112

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Son günlerde döviz kurunda meydana gelen hızlı yükseliş ekonominin her alanında tahribata yol açmıştır. Döviz kurunda meydana gelen ani artışın nedenlerinin belirlenmesi, ivedilikle engellenmesi ve oluşturduğu tahribatın giderilmesi amacıyla; Anayasa'nın 98'inci, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü' nün 102'nci ve 103'üncü maddeleri uyarınca İYİ Parti Grubu adına genel görüşme açılması konusunda gereğini arz ederiz.

D. Müsavat DERVİŞOĞLU
İzmir Milletvekili
İYİ Parti Grup Başkanvekili

GEREKÇE

Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'ne geçilen 2018 yılından bu yana Dolar/TL kuru yükselmektedir. Bu yükseliş içinde bulunduğumuz son bir ay içerisinde çok ciddi boyutlara ulaşmış, 1 Amerikan Doları 12,48 Türk lirası seviyesine çıkmıştır.

Son iki ayda döviz kuru %44 oranında artmıştır. Bu artış döviz cinsinden olan tüm borçlarımızı da aynı oranda arttırmıştır. Ülkemizin dış borcunun 450 milyar ABD doları olduğu düşünülecek olursa dış borcumuz 1 trilyon 719 milyar lira artmıştır. Bu rakam şu anda komisyonda görüşülmekte olan 2022 Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi 'ne neredeyse eşittir. Döviz kurundaki sadece 2 aylık artış bir yıllık merkezi yönetim bütçesi kadar dış borcumuzu arttırmıştır.

Benzer şekilde bütçe teklifinin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı'na sunulduğu tarihte 2022 yılı Merkezi Yönetim Bütçesi 211 milyar ABD dolarına tekabül ederken 23.11.2022 tarihi itibarıyla 140 milyar ABD doları seviyesine inmiştir. Merkez Yönetim Bütçe Teklifimizin daha komisyondaki görüşmeleri tamamlanmamışken üçte bir oranda erimiştir.

Döviz kurundaki artışın enflasyon üzerinde yaratacağı etki inkâr edilemez bir gerçektir. Bugün dahi oldukça yüksek seviyede olan tüketici ve üretici enflasyonları, döviz kurunun etkisiyle çok daha yıkıcı bir etkiye sahip olacaktır. Önümüzdeki aylarda oluşması muhtemel yüksek enflasyona karşı acilen önlemler alınması gerekmektedir.

26.01.1970 tarihli 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanununun dördüncü maddesinin üçüncü fıkrasının "1" numaralı bendinin "b" alt bendi " Hükümetle birlikte Türk Lirasının iç ve dış değerini korumak için gerekli tedbirleri almak ve yabancı paralar ile altın karşısındaki muadeletini tespit etmeye yönelik kur rejimini belirlemek, Türk Lirasının yabancı paralar karşısındaki değerinin belirlenmesi için döviz ve efektiflerin vadesiz ve vadeli alım ve satımı ile dövizlerin Türk Lirası ile değişimi ve diğer türev işlemlerini yapmak," hükmü ile açıkça hükümetin ve Merkez Bankasının Türk Lirasının değer kaybına engel olması hususunda açık sorumluluk vermiştir. Bu doğrultuda Merkez Bankası ve hükümet acilen gerekli adımları atmak zorundadır.

Döviz kurunda meydana gelen ani artışın nedenlerinin belirlenmesi, ivedilikle engellenmesi ve oluşturduğu tahribatın giderilmesi amacıyla; Anayasa'nın 98'inci, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü' nün 102'nci ve 103'üncü maddeleri uyarınca TBMM Genel Kurulu'nda genel görüşme açılması bir gereklilik haline dönüşmüştür.